

I.

(Rezolucije, preporuke i mišljenja)

PREPORUKE

VIJEĆE

PREPORUKA VIJEĆA

od 20. studenoga 2017.

o praćenju osoba s kvalifikacijom

(Tekst značajan za EGP)

(2017/C 423/01)

VIJEĆE EUROPSKE UNIJE,

uzimajući u obzir Ugovor o funkcioniranju Europske unije, a posebno njegove članke 165. i 166.,

uzimajući u obzir prijedlog Europske komisije,

budući da:

- (1) Zapošljivost osoba sa završenim obrazovanjem i osposobljavanjem izaziva zabrinutost u mnogim državama članicama, osobito zato što se stopa zaposlenosti osoba koje su nedavno završile visoko obrazovanje u Uniji nije potpuno oporavila nakon financijske krize 2008. ⁽¹⁾ te se stanje u području zaposlenosti osoba sa završenim strukovnim obrazovanjem i osposobljavanjem razlikuje među državama članicama.
- (2) Stoga su se države članice, u suradnji sa socijalnim partnerima, u smjernicama za politike zapošljavanja država članica za 2015. ⁽²⁾ poticale na promicanje produktivnosti i zapošljivosti odgovarajućom ponudom relevantnog znanja, vještina i kompetencija.
- (3) Za ostvarenje tog cilja ključne su kvalitetne informacije o tome što osobe s kvalifikacijom rade nakon stjecanja kvalifikacije ili napuštanja obrazovanja i osposobljavanja kako bi se s jedne strane shvatili uzroci problema zapošljivosti osoba s kvalifikacijom u određenim regijama, sektorima gospodarskih djelatnosti ili osoba koje su stekle kvalifikaciju u određenom području visokog obrazovanja ili strukovnog obrazovanja i osposobljavanja te s druge strane pronašla rješenja za te probleme zapošljivosti. Vrijednost takvih informacija naglašava se i u Standardima i smjernicama za osiguravanje kvalitete u Europskom prostoru visokog obrazovanja ⁽³⁾ i Europskom referentnom okviru za osiguranje kvalitete u strukovnom obrazovanju i osposobljavanju (EQAVET) ⁽⁴⁾.
- (4) No kako u mnogim dijelovima Unije sustavi za prikupljanje, analizu i upotrebu podataka o profesionalnom putu osoba koje su završile visoko obrazovanje ili strukovno obrazovanje i osposobljavanje nisu dovoljno razvijeni, tim su osobama potrebne bolje informacije kako bi mogle donijeti utemeljenu odluku o tome što će studirati, a potrebne su i bolje informacije za izradu obrazovnih programa ili oblikovanje nacionalne politike.
- (5) Osim toga, na prelazak na tržište rada uvelike utječu gospodarski kontekst, razina kvalifikacije i područje studiranja odnosno strukovnog obrazovanja i osposobljavanja. Taj prelazak ujedno ovisi i o sociodemografskim čimbenicima i socioekonomskom položaju obitelji ⁽⁵⁾. Stoga je prikupljanje podataka o utjecaju tih različitih čimbenika ključno za sveobuhvatno razmatranje tog pitanja.

⁽¹⁾ COM/2015/0690 final.

⁽²⁾ Odluka Vijeća (EU) 2015/1848 od 5. listopada 2015. o smjernicama za politike zapošljavanja država članica za 2015. (SL L 268, 15.10.2015., str. 28.).

⁽³⁾ ISBN 952-5539-04-0.

⁽⁴⁾ Preporuka Europskog parlamenta i Vijeća od 18. lipnja 2009. o uspostavi Europskog referentnog okvira za osiguranje kvalitete u strukovnom obrazovanju i osposobljavanju (SL C 155, 8.7.2009., str. 1.).

⁽⁵⁾ O utjecaju spola i migrantskog podrijetla na prelazak iz škole na tržište rada vidjeti: OECD/Europska unija (2015.), *Indicators of Immigration Integration 2015 – Settling In* (Pokazatelji integracije useljenika za 2015. – udomaćivanje), poglavlje 13.

- (6) Iako mnoge države članice razvijaju sustave za praćenje, razmjena znanja, primjera dobre prakse i uzajamnog učenja ograničena je.
- (7) Budući da su postojeći usporedivi podaci ograničena opsega, a podaci prikupljeni na nacionalnoj razini nisu usporedivi s onima koje prikupljaju druge države članice, teško je išta zaključiti iz razlika u trendovima ili profesionalnom putu osoba s kvalifikacijom u pojedinim zemljama i regijama.
- (8) Rezultati javnog savjetovanja ⁽¹⁾ o programu Unije za osuvremenjivanje sustava visokog obrazovanja otkrivaju zabrinutost da visoko obrazovanje osobama s kvalifikacijom ne pruža znanja, vještine i kompetencije koji su im potrebni za uspjeh u kontekstu obrazovanja i zapošljavanja koji se brzo mijenja te da u nekim državama članicama i dalje postoji trajna neusklađenost postojećih i traženih vještina.
- (9) Države članice pozvale su na djelovanje na razini Unije s ciljem poboljšanja protoka informacija o zapošljivosti, neusklađenosti postojećih i traženih vještina te potrebama tržišta rada. Konkretno, u Zajedničkom izvješću Vijeća i Komisije za 2015. godinu o provedbi strateškog okvira za europsku suradnju u području obrazovanja i osposobljavanja (ET 2020.) ⁽²⁾ predlaže se promicanje relevantnosti visokog obrazovanja za tržište rada i društvo, među ostalim boljim uvidom u potrebe i rezultate na tržištu rada te njihovim predviđanjem, npr. praćenjem karijera osoba s kvalifikacijom.
- (10) U Zaključcima iz Rige iz 2015. o novom skupu srednjoročnih ciljeva u području strukovnog obrazovanja i osposobljavanja za razdoblje od 2015. do 2020. države članice obvezale su se i na uspostavu sustava trajnog informiranja i davanja povratnih informacija, i to mjerama kao što su upotreba podataka o zapošljivosti osoba sa završenim strukovnim obrazovanjem i osposobljavanjem (SOO) i kombiniranje podataka o učenju, ulasku na tržište rada i razvoju karijere, čime se razvijaju kapaciteti dionika na nacionalnoj razini da upotrijebe podatke o osobama s kvalifikacijom za prilagodbu kurikuluma, profesionalnih profila i sadržaja kvalifikacija SOO-a novim gospodarskim i tehničkim zahtjevima.
- (11) Nakon toga u Rezoluciji o promicanju socioekonomskog razvoja i uključivosti u EU-u putem obrazovanja: doprinos obrazovanja i osposobljavanja europskom semestru 2016. ⁽³⁾ države članice naglasile su važnost uklanjanja nedostataka u području vještina te neusklađenosti postojećih i traženih vještina kao prioritarnog pitanja.
- (12) To se temeljilo na prethodnom radu. U Zaključcima Vijeća o poduzetništvu u obrazovanju i osposobljavanju ⁽⁴⁾ iz 2014. države članice složile su se da će se, kad god je to moguće, pri vrednovanju kvalitete i učinkovitosti poduzetničkog obrazovanja i osposobljavanja služiti informacijama dobivenima praćenjem.
- (13) U Zaključcima Vijeća o socijalnoj dimenziji visokog obrazovanja ⁽⁵⁾ iz 2013. države članice složile su se da će olakšati pružanje informacija o mogućnostima u pogledu obrazovanja i tržišta rada te profesionalnom putu osoba s kvalifikacijom.
- (14) U Zaključcima Vijeća o zapošljivosti osoba sa stečenim stupnjem obrazovanja nakon završetka obrazovanja i osposobljavanja ⁽⁶⁾ iz 2012. države članice složile su se i da će utvrditi referentnu vrijednost prema kojoj bi do 2020. trebalo biti zaposleno 82 % osoba sa stečenim stupnjem obrazovanja i osposobljavanja koje imaju od 20 do 34 godine te su napustile obrazovanje i osposobljavanje najviše tri godine prije referentne godine, te da će pratiti udio zaposlenih osoba sa stečenim stupnjem obrazovanja i osposobljavanja nakon završetka obrazovanja i osposobljavanja s ciljem jačanja baze dokaza za razvoj politike u pogledu povezanosti obrazovanja i osposobljavanja sa zapošljavanjem, a države članice i Komisija složile su se da će prikupljati kvalitativne informacije i primjere dobre prakse kako bi se dopunilo kvantitativno praćenje i poboljšala osnova za oblikovanje politika na temelju dokaza.
- (15) Stoga Europska komisija u Komunikaciji o Novom programu vještina za Europu ⁽⁷⁾ kao prioritet ističe poboljšanje informacija o vještinama i podataka o traženim vještinama radi boljeg izbora zanimanja predlaganjem inicijative za praćenje osoba koje su završile visoko obrazovanje kako bi pomogla državama članicama da poboljšaju informacije o prijelazu tih osoba na tržište rada. U tom kontekstu ovom Preporukom pruža se komplementarni pristup inicijativama država članica, a obveze se preuzimaju na dobrovoljnoj osnovi,

⁽¹⁾ SWD/2016/0195 final.

⁽²⁾ SL C 417, 15.12.2015., str. 25.

⁽³⁾ Rezolucija Vijeća i predstavnika vlada država članica, koji su se sastali u okviru Vijeća, od 24. veljače 2016. o promicanju socioekonomskog razvoja i uključivosti u EU-u putem obrazovanja: doprinos obrazovanja i osposobljavanja europskom semestru 2016. (SL C 105, 19.3.2016., str. 1.).

⁽⁴⁾ SL C 17, 20.1.2015., str. 2.

⁽⁵⁾ SL C 168, 14.6.2013., str. 2.

⁽⁶⁾ SL C 169, 15.6.2012., str. 11.

⁽⁷⁾ COM(2016) 381 final.

PREPORUČUJE DRŽAVAMA ČLANICAMA DA:

U skladu s relevantnim nacionalnim pravom i pravom Unije, a posebice Direktivom 95/46/EZ o zaštiti osobnih podataka⁽¹⁾, dostupnim resursima i nacionalnim okolnostima te u bliskoj suradnji sa svim relevantnim dionicima:

1. Poboljšaju dostupnost i kvalitetu podataka o aktivnostima osoba s kvalifikacijom⁽²⁾ te, prema potrebi, osoba koje su napustile visoko obrazovanje i strukovno obrazovanje i osposobljavanje bez stjecanja kvalifikacije, među ostalim tako da se do 2020. ostvari napredak u uspostavi sustavâ za praćenje osoba s kvalifikacijom koji mogu uključivati:
 - (a) prikupljanje relevantnih anonimiziranih administrativnih statističkih podataka iz baza podataka u području obrazovanja, poreza, stanovništva i socijalne sigurnosti,
 - (b) razvoj longitudinalnih istraživanja o osobama s kvalifikacijom na razini obrazovnih sustava i, prema potrebi, institucijskoj razini, pri čemu se uzima u obzir važnost kvalitativnih podataka o prelasku osoba na tržište rada ili njihovu daljnjem obrazovanju i osposobljavanju, a nakon toga i karijeri te
 - (c) mogućnost da tijela javne vlasti povezuju anonimizirane podatke iz različitih izvora kako bi dobila potpuniji pregled profesionalnog puta osoba s kvalifikacijom.

Sadržaj podataka koji se prikupljaju

2. S obzirom na ambiciju iz ove Preporuke Vijeća u vezi s poboljšanjem usporedivosti podataka, države članice trebale bi prikupljati podatke iz sljedećih područja:
 - (a) sociobiografske i socioekonomske informacije,
 - (b) informacije o obrazovanju i osposobljavanju,
 - (c) informacije o zapošljavanju ili daljnjem obrazovanju i osposobljavanju,
 - (d) relevantnost obrazovanja i osposobljavanja za zapošljavanje ili cjeloživotno učenje,
 - (e) napredovanje u karijeri.

Longitudinalna istraživanja o osobama s kvalifikacijom

3. Potiču velik, reprezentativan i kontinuiran odaziv na longitudinalna istraživanja o osobama s kvalifikacijom i, kada je to moguće, praćenje osoba s kvalifikacijom koje su se odselile, bilo u svrhu obrazovanja i osposobljavanja ili nakon njihova završetka.

Europska suradnja

4. Sudjeluju u mreži stručnjaka, čime se potiču suradnja i uzajamno učenje među državama članicama u pogledu sustava za praćenje i njihova daljnjeg razvoja. Ta mreža istražiti će mogućnosti za razvoj usporedivih podataka i zajedničkih definicija, kako je navedeno u stavku 2. S obzirom na longitudinalna istraživanja, kako je navedeno u stavcima 3. i 9., mreža će istražiti mogućnosti za razvoj zajedničkih načela, optimalne učestalosti i načina praćenja osoba s kvalifikacijom koje su se odselile.
5. Ta se mreža treba organizirati u skladu s postojećim upravljačkim strukturama za suradnju unutar okvira obrazovanja i osposobljavanja 2020., ne dovodeći u pitanje bilo kakve nove strukture nakon tog okvira.

Širenje i iskorištavanje rezultata

6. Poduzmu mjere kako bi se osiguralo pravodobno, redovito i rasprostranjeno širenje i iskorištavanje rezultata analize praćenja osoba s kvalifikacijom s ciljem:
 - (a) jačanja profesionalnog usmjerenja za buduće i sadašnje učenike i studente te osobe s kvalifikacijom,
 - (b) podupiranja izrade i osuvremenjivanja kurikulumâ radi poboljšanja stjecanja odgovarajućih vještina i zaposljivosti,
 - (c) poboljšanja usklađivanja postojećih i traženih vještina radi poticanja konkurentnosti i inovacija na lokalnoj, regionalnoj i nacionalnoj razini te radi rješavanja problema nedostatka vještina,

⁽¹⁾ Direktiva 95/46/EZ Europskog parlamenta i Vijeća od 24. listopada 1995. o zaštiti pojedinaca u vezi s obradom osobnih podataka i o slobodnom protoku takvih podataka (SL L 281, 23.11.1995., str. 31.).

⁽²⁾ Za potrebe ove Preporuke Vijeća „osoba s kvalifikacijom” znači osoba koja je završila bilo koju razinu visokog obrazovanja ili strukovnog obrazovanja i osposobljavanja (razina 4 EKO-a i više). Napominje se, međutim, da u nekim državama članicama postoje i inicijative za praćenje osoba koje su napustile školovanje.

- (d) planiranja s obzirom na buduće potrebe u pogledu zapošljavanja, obrazovanja i društva te njihova predviđanja i
- (e) doprinosa razvoju politika na nacionalnoj razini i na razini Unije.

Financiranje

- 7. Osiguraju održivost inicijativa za praćenje osoba s kvalifikacijom dodjelom dostatnih i višegodišnjih sredstava iz nacionalnih ili europskih izvora financiranja, kao što su Erasmus+ ili europski strukturni i investicijski fondovi, ako je to potrebno i u skladu s postojećim sredstvima, pravnom osnovom i prioritetima utvrđenima za razdoblje 2014. – 2020., ne dovodeći u pitanje pregovore o sljedećem višegodišnjem financijskom okviru.

Izvjешćivanje

- 8. U roku od dvije godine od donošenja ove Preporuke te redovito nakon toga putem mreže stručnjaka procjenjuju napredak u provedbi ove Preporuke te o tome izvješćuju Komisiju.

PREPORUČUJE KOMISIJI DA:

- 9. Razvije pilot-fazu europske ankete o osobama sa završenim tercijarnim obrazovanjem ⁽¹⁾, čiji je cilj poboljšati dostupnost usporedivih informacija o zapošljavanju i socijalnim ishodima za osobe s kvalifikacijom uzimajući u obzir rezultate studije izvedivosti Eurograduate ⁽²⁾ i iskustva država članica s njihovim sustavima za praćenje osoba s kvalifikacijom. U roku od tri godine od donošenja ove Preporuke podnese izvješće o rezultatima te pilot-studije mreži stručnjaka. Ako se pilot-faza pokaže uspješnom, Komisija će se savjetovati s državama članicama o tome treba li nastaviti s potpunim uvođenjem europske ankete o osobama sa završenim tercijarnim obrazovanjem.
- 10. Prema potrebi podupre izgradnju kapaciteta za uspostavu sustava za praćenje osoba s kvalifikacijom, i to na temelju primjera dobre prakse. U slučaju strukovnog obrazovanja i osposobljavanja to će uključivati sveobuhvatno evidentiranje u državama članicama, kojim se uzimaju u obzir mogućnosti za suradnju na razini Unije i koje bi moglo poslužiti kao temelj za razmatranje izvedivosti europske ankete o osobama sa završenim strukovnim obrazovanjem i osposobljavanjem, ako se to bude smatralo potrebnim. U kontekstu izgradnje kapaciteta podupirat će se i suradnja nadležnih tijela, ustanova za strukovno obrazovanje te službi za profesionalno usmjeravanje s ciljem poboljšanja dostupnosti, usporedivosti i pouzdanosti podataka prikupljenih praćenjem osoba s kvalifikacijom.
- 11. Promiče uzajamno učenje i razmjenu primjera najbolje prakse, jača suradnju uspostavom i podupiranjem mreža stručnjaka te surađuje s drugim relevantnim stručnim skupinama, međunarodnim organizacijama te institucijama i agencijama EU-a.
- 12. Osigura da rezultati analize praćenja osoba s kvalifikacijom budu dostupni državama članicama i dionicima.
- 13. Podupire upotrebu europskih izvora financiranja, kao što su Erasmus+ ili europski strukturni i investicijski fondovi, ako je to primjereno i u skladu s njihovim financijskim kapacitetom, pravnom osnovom, postupcima odlučivanja i prioritetima utvrđenima za razdoblje 2014. – 2020., ne dovodeći u pitanje pregovore o sljedećem višegodišnjem financijskom okviru.
- 14. Vijeću podnese izvješće o provedbi ove Preporuke u roku od pet godina od njezina donošenja.

Sastavljeno u Bruxellesu 20. studenoga 2017.

Za Vijeće

Predsjednica

M. REPS

⁽¹⁾ Razina 5 EKO-a i više.

⁽²⁾ Studija izvedivosti Eurograduate obuhvaća samo visoko obrazovanje.